

עין משפט
נר מצוה

<sup>נה א טושי"ע ארו"ס סי' רל סעי' ד:
נו ב מיי" פ"א מהל' ברכות הל"א:</sup>

הגהות הב"ח

^{(ה) גמ' ורב שלום בנין אל תקרא בניך אלא וכו':}

הגהות התוספות

- ^{ז"ל על שם.}

פ"י הרא"ש

המצות. אלא תנאי היא כלומר טעמא דקרי מטהר זיבה לאו משום חולשא אלא גזירת הכתוב היא ודוקא בישראל ולא בגר כמו שאפרש לקמן רשנייניא דרב אדא בר

אהבה ליתא דאפי' משנוקק לטומאת קרי מטהר הויבה וש"ז דמתני' (דאמר) [מפרש] לה רבא שטמאא במשא ולא כו' יהושע אלא כחני תנאי: כתיב איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה דמשמע אשר לא יהיה טהור בסתם כלומר שהוא טמא טומאה אחרת הירצא מגופו דומיא דקרי ומאי ניהו זיבה ומקרה משמע ש"ז שראה הקרי אחר הויבה וכתבי לילה מיותר אלא ש"מ דלילה שאחר הויבה יש לטיפת קרי דין זיבה ומטמא במשא. ות"ק דייק מלפנות ערב דעו שיפנה היום דהיינו מעת לעת יש לה דין זיבה. ובספרי קתני והיה לפנות ערב מלמד שהקרי מטהר הויבה מעת לעת. ודרוש קרא גם למפרע דויבה הבאה מעת לעת של קרי אין לה דין זיבה ולא דריש יומו ודוקא בישראל שקריו [טמא] אבל עובד כוכבים [שקריין] טהור אינו מטהר הויבה. א"ל אורחיה דקרי דמייתי כלילה ולא מייתר לדרשא. ומאן דאמר יומו סבר דלפנות ערב בשבול הערב שמש נקט דאפי' טבל מבע"י לא נטהר לגמרי עד לפנות ערב ודו"ש פירש במס' זבים דטעמא דקרי מטהר בויבה משום חולשא וגר שראה קרי ונתגייר אפי' ראה זיבה קודם שנתגייר מטמא בויבה מיד משום דזיבות עובד כוכבים לא שמה זיבה ומה שראה עתה היא ראייה ראשונה שלו ומטמא באונס ואם יראה ראייה שניה אחר מעת לעת נעשה וכו'. וא"א לקיים פירושו לפי סוגיא דשמעתא אלא משמע לומר לתלמודא דלישניה דמטמא בויבה מיד משום דנעשה זב גמור מיד אם ראה ב' ראויות בתוך מעת לעת הלכך ליכא לפרושי משום חולשא אלא מגזירת הכתוב: מה מורה האמורה בשמשון נזיר דכתבי כי נזיר אלהים יהיה הנער: אין מורה אלא של בשר דם שלא תהא מורת ואימת בשר דם עליו: חטוף כוס של ברכה וכן כל ברכות אל יקדמן אחר גולייירו וכו' וכן גמר הברכה היא עניית אמן: הדרן עלך במ' נזיר והדרן עלך במ' נזיר וסליקא וכו' נזיר אלהים

סו:

חטוף. מהר לצרכ שמהא זרז ונשכר: גוליירין מתגרינ וגזורים מנלחין. הפרשים הצאים אחרי כן ושם נלחון המלחמה עלִי הפרשים הגומרינ:

אחד המברך ואחד העונה אמן. נוטל שכר אלא שממהרין למנצך תחילה ליתן שכר ולהכי אמרינן ליה חטוף וצריך:

הדרן עלך הכותים אין להם

נזירות וסליקא לה מסכת נזיר

תדע שהרי גוליירים מתגרינ במלחמה וגבורים נוצחין תנאי היא ^בדתניא **י**אחד המברך ואחד העונה **אמן** במשמע אלא שממהרין למברך תחילה ^גאמר רבי אלעזר א"ר חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר **י**וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך ^ה ^ו ^ז:

הדרן עלך הכותים אין להם נזירות וסליקא לה מסכת נזיר

אהבה ליתא דאפי' משנוקק לטומאת קרי מטהר הויבה וש"ז דמתני' (דאמר) [מפרש] לה רבא שטמאא במשא ולא כו' יהושע אלא כחני תנאי: כתיב איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה דמשמע אשר לא יהיה טהור בסתם כלומר שהוא טמא טומאה אחרת הירצא מגופו דומיא דקרי ומאי ניהו זיבה ומקרה משמע ש"ז שראה הקרי אחר הויבה וכתבי לילה מיותר אלא ש"מ דלילה שאחר הויבה יש לטיפת קרי דין זיבה ומטמא במשא. ות"ק דייק מלפנות ערב דעו שיפנה היום דהיינו מעת לעת יש לה דין זיבה. ובספרי קתני והיה לפנות ערב מלמד שהקרי מטהר הויבה מעת לעת. ודרוש קרא גם למפרע דויבה הבאה מעת לעת של קרי אין לה דין זיבה ולא דריש יומו ודוקא בישראל שקריו [טמא] אבל עובד כוכבים [שקריין] טהור אינו מטהר הויבה. א"ל אורחיה דקרי דמייתי כלילה ולא מייתר לדרשא. ומאן דאמר יומו סבר דלפנות ערב בשבול הערב שמש נקט דאפי' טבל מבע"י לא נטהר לגמרי עד לפנות ערב ודו"ש פירש במס' זבים דטעמא דקרי מטהר בויבה משום חולשא וגר שראה קרי ונתגייר אפי' ראה זיבה קודם שנתגייר מטמא בויבה מיד משום דזיבות עובד כוכבים לא שמה זיבה ומה שראה עתה היא ראייה ראשונה שלו ומטמא באונס ואם יראה ראייה שניה אחר מעת לעת נעשה וכו'. וא"א לקיים פירושו לפי סוגיא דשמעתא אלא משמע לומר לתלמודא דלישניה דמטמא בויבה מיד משום דנעשה זב גמור מיד אם ראה ב' ראויות בתוך מעת לעת הלכך ליכא לפרושי משום חולשא אלא מגזירת הכתוב: מה מורה האמורה בשמשון נזיר דכתבי כי נזיר אלהים יהיה הנער: אין מורה אלא של בשר דם שלא תהא מורת ואימת בשר דם עליו: חטוף כוס של ברכה וכן כל ברכות אל יקדמן אחר גולייירו וכו' וכן גמר הברכה היא עניית אמן: הדרן עלך במ' נזיר והדרן עלך במ' נזיר וסליקא וכו' נזיר אלהים

הכותים אין להם פרק תשיעי נזיר

גמ' חטוף. חטוף כוס של ברכה וצריך ברכת זימון שמהא לו מקיים לצרך על הכוס ברכת זו זימון: **השמים כך הוא.** בשבועה על שם וירם ימינו אל השמים וישבע בתי העולם (דניאל יב) כך הוא שהעונה אמן גדול מן המצרך: **וסדע.** שהוא כך: **שהרי גוליירין.** חלשין מתגרינ במלחמה תחלה ואחר כך גבורים בחין ונולחין אף כלן העונה אמן זא לאחר המצרך ומנלח לומר שהעונה אמן משוכח מן המצרך: **סנאי היא.** דליכא למ"ד גזעונה אמן משוכח מן המצרך ואית דאמר שהמצרך משוכח: **א' העונס ואחד המצרך נמשמע.** דקרא שנאמר (תהלים לד) גדלו לה' אתי ברכה ונרוממה שמו יחדיו אמן: **אלא שממהרין למצרך תחילה.** ליתן ^זשכר:

הדרן עלך הכותים אין להם

נזירותוסליקאלהמסכתנזיר

נעסוק במצבם אלהים החרות בכל פרק ופרק נאמר הדרן עלן וכן עתה ביום א' ד' תששי רע"ד בגמר פ' הכותים אין להם מירות: אנשי יצחק ירכה וישוח. ירכה בעמל כמחבה יקר אור אל יחזיר שכינתו שוכן בציון על תוכן יבאר הוא הכן במסכת נזיר איש גר אנכי בארץ חמו"ע (כן תכוד כסוף הכ"י המפרש על מיר).

מוסף רש"י

חטוף וברך. כשמוטעין כוס של ברכה, הוי מחור שמתנו לן ומצרך (ברכות ג:). **במשמע.** העונה והמצרך נמשמע קומו ברכה את ה' אלהים בם' עזרא (נחמיה ט) ואומר ויברכו שם כבודך, והיא עניית אמן שנמקדש, במסכת מענות (טז:). **מפרש** קומו ברכו תחלת ברכה, ויברכו שם כבודך, נמקוס עניית אמן שנמקדש אומר בשכמל"ו (ברכות ג:). **שממהרין למברך.** ליתן שכר ^{שם}ו). **הדרן עלך הכותים אין להם נזירות**

כי ראויות בתוך מעת לעת הלכך ליכא לפרושי משום חולשא אלא מגזירת הכתוב: מה מורה האמורה בשמשון נזיר דכתבי כי נזיר אלהים יהיה הנער: אין מורה אלא של בשר דם שלא תהא מורת ואימת בשר דם עליו: חטוף כוס של ברכה וכן כל ברכות אל יקדמן אחר גולייירו וכו' וכן גמר הברכה היא עניית אמן: הדרן עלך במ' נזיר והדרן עלך במ' נזיר וסליקא וכו' נזיר אלהים

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

^{(*) הִדְרִין עַלְךָ מִסֻּכַּת נְזִיר וְהִדְרָךְ עֲלֶךָ. דַּעְתָּן עַלְךָ מִסֻּכַּת נְזִיר וְדַעְתָּךְ עֲלֶךָ. לֹא נִתְנָשִׁי מִיַּנֵּף מִסֻּכַּת נְזִיר וְלֹא תִתְנָשִׁי מִיַּנֵּן לֹא בַּעֲלָמָא הִדְיִן וְלֹא בַּעֲלָמָא דְאַתִּי:}

^{יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:}

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא תוֹרַתְךָ אֲמָנוּתֵנוּ בַּעוֹלָם הַזֶּה וּתְהֵא עֲמָנוּ לַעוֹלָם הַבָּא. ^()חֲנִינָא בַר פִּפְּא רַמִּי בַר פִּפְּא נַחְמָן בַר פִּפְּא אַחָאי בַר פִּפְּא אַבָּא מְרִי בַר פִּפְּא רַפְּרָם בַר פִּפְּא רָכִישׁ בַר פִּפְּא סוּרְחַב בַר פִּפְּא אֲדָא בַר פִּפְּא דְרוּ בַר פִּפְּא:**

הַעֲרַב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרַתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנַהֲדִיָּה כְּלָנוּ אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּלָנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרַתְךָ: מֵאֻיָּבֵי תַּחֲכַמְנִי מִצּוֹתֶיךָ כִּי לַעוֹלָם הִיא לִי, יְהִי לִבִּי תָמִים בַּחֲקֶיךָ לְמַעַן לֹא אֲבוֹשׁ: לַעוֹלָם לֹא אֲשַׁבַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בָם חִיֵּיתִנִּי: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ לְמִדְּנֵי חֲקִיךָ: אֲמֵן אֲמֵן אֲמֵן סֵלָה וְעַד:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁשִּׁמְתָּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְבָּרֶשׁ וְלֹא שִׁמְתָּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שְׁאֲנוּ מְשֻׁכִּימִים וְהֵם מְשֻׁכִּימִים. אָנוּ מְשֻׁכִּימִים לְדְבָרֵי תוֹרָה וְהֵם מְשֻׁכִּימִים לְדְבָרִים בְּטָלִים. אָנוּ עֹמְלִים וְהֵם עֹמְלִים. אָנוּ עֹמְלִים וּמְקַבְּלִים שְׁכָר וְהֵם עֹמְלִים וְאִינָן מְקַבְּלִים שְׁכָר. אָנוּ רָצִים וְהֵם רָצִים. אָנוּ רָצִים לַחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא וְהֵם רָצִים לִבְאָר שַׁחַת. שְׁנֹאמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תוֹרִידֶם לִבְאָר שַׁחַת אֲנָשִׁי דְמִים וּמִרְמָה לֹא יַחֲצוּ יְמֵיהֶם וְאֲנִי אֲבַטַח בָּךְ:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי כְּשֵׁם שֶׁעֲזַרְתָּנִי לְסִים מִסֻּכַּת נְזִיר בֶּן תַּעֲזֹרֵנִי לְהַתְחִיל מִסֻּכְּתוֹת וּסְפָרִים אַחֲרִים וּלְסִימָם לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי תַלְמוּד תוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה. וְזִכּוֹת כָּל הַתְּנָאִים וְאִמּוֹרָאִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים יַעֲמוּד לִי וּלְזַרְעֵי שְׁלֹא תִמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זָרְעֵי וְזַרְעֵי עַד עוֹלָם. וְתַתְּקִים בִּי בְּהַתְּהַלְכְּךָ תַּנְּחָה אוֹתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלַיךָ וְהִקְיָצוֹת הִיא תְּשִׁיחָךְ. כִּי בִי יָרְבוּ יַמֶּיךָ וְיוֹסִיפוּ לָךְ שָׁנוֹת חַיִּים: אוֹרְךָ יָמִים בְּיַמִּינָה בְּשִׁמְאַלָּה עֶשֶׂר וְכַבּוּד: יְיָ עוֹז לַעֲמוֹ יִתֵּן יְיָ יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בַּעֲלָמָא דְהוּא עֲתִיד לְאַתְחַדָּתָא, וּלְאַחֲיָא מִתְיָא, וּלְאַסְקָא לַחַיִּי עֲלָמָא, וּלְמַבְנָא קַרְתָּא דִּירוּשָׁלַם, וּלְשַׁכְּלַל הִיכְלִיָּה בְּגוּהַ, וּלְמַעְקַר פּוּלְחָנָא נוֹכְרָאָה מֵאַרְעָא, וּלְאַתְבָּא פּוּלְחָנָא דְשִׁמְיָא לְאַתְרֵיהּ, וְיַמְלִיךָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתִיהָ וּיְקַרְיָהּ, וְיִיַּצְמַח פְּרָקְנָה וּיְקַרַב מְשִׁיחָהּ. בְּחֵיכּוֹן וּבִיוֹמִיכוֹן וּבְחַיִּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבְזִמָּן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לַעֲלֵם וּלְעֲלָמֵי עֲלָמְיָא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלָּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לַעֲלָ מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא דְאַמִּירָן בַּעֲלָמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן, וְעַל כָּל מָאן דַּעֲסָקִין בְּאוּרִיתָא, דִּי בְּאַתְרָא (קְדִישָׁא) הִדִּין וְדִי בְּכָל אֶתֶר וְאַתֶּר, יְהֵא לַהוֹן וּלְכוֹן שְׁלָמָא רַבָּא חֲנָא וְחֻסְדָּא וּרְחָמֵי וְחַיִּי אֲרִיבִי וּמוֹזְנֵי רוּיְחִי וּפְרָקְנָא מִן קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בְּשִׁמְיָא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמִיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלִינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוּמָיו הוּא בִּרְחֻמָּיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלִינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

^{(*} פ"י הגון על זה תמצא בספר החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בספר זכיות ח"א פ"ג,

^{(**} בסיומא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף יש"ש בב"ק כתוב רמזים על הזכרת שמות הללו.

מסורת הש"ס

^{(א) ברכות ג: ג' (ב) ברכות סד. יבמות קכב: כחיות כח: תמיד לב: (ד) [בברכות סד. איתא אל תקרי בניך אלא בוניך].}

תורה אור השלם

^{1. וְכָל בְּנִיךְ לַמּוּדִי יִזְרָב שְׁלוֹם בְּנִיךְ: יִשְׁעִיהוּ נִרְיָג}

נוסחת הריב"ן

^{[א] מקדים: [ב] המזון: [ג] (דעונה כו' ואית דלמר) ליתא ככ"י: [ד] שכרו:}

יומם יצוה ה' חסדו וכלילה שירה. והיטו אל ייחודה וכו' יוסף הולכים לאור תורה וגר מנחה ושם טוב בהשאלות בכל הש"ס נהגה גם אחר הילדות והשתחרות עד זקנה וגם כשיצא לשנים ורעננים